

II

(Icke-lagstiftningsakter)

FÖRORDNINGAR

RÅDETS FÖRORDNING (EU) 2016/369

av den 15 mars 2016

om tillhandahållande av krisstöd inom unionen

EUROPEISKA UNIONENS RÅD HAR ANTAGIT DENNA FÖRORDNING

med beaktande av fördraget om Europeiska unionens funktionssätt, särskilt artikel 122.1,

med beaktande av Europeiska kommissionens förslag, och

av följande skäl:

- (1) Ömsesidigt bistånd och stöd vid katastrofer är både en grundläggande yttring av det universella värdet solidaritet mellan folken och en moralisk skyldighet, eftersom sådana katastrofer kan leda till att många människor inte kan tillgodose sina grundläggande behov, med potentiellt allvarliga negativa effekter på deras liv och hälsa.
- (2) Effekterna av såväl naturkatastrofer som katastrofer orsakade av människan inom unionen blir allt allvarligare. Detta beror på ett antal faktorer, såsom klimatförändringen, men också på andra bidragande yttre faktorer och omständigheter som är under uppsegling i unionens grannskap. Den migrations- och flyktingsituation som för närvarande påverkar unionen är ett tydligt exempel på en situation där den ekonomiska situationen i medlemsstaterna kan påverkas direkt, trots unionens ansträngningar att angripa de underliggande orsakerna som står att finna i tredjeländer.
- (3) På grund av denna situation uppmanade Europeiska rådet den 19 februari 2016 kommissionen att inrätta kapacitet att ge humanitärt bistånd internt, till stöd för länder med ett stort inflöde av flyktingar och migranter.
- (4) Naturkatastrofer eller katastrofer orsakade av människan kan vara av sådan omfattning och få sådana konsekvenser att de kan leda till allvarliga ekonomiska svårigheter i en eller flera medlemsstater. De kan också inträffa i en eller flera medlemsstater som av andra skäl redan brottas med stora ekonomiska svårigheter, med konsekvensen att den övergripande ekonomiska situationen i den berörda medlemsstaten förvärras och blir ännu allvarligare. Under alla omständigheter skulle den berörda medlemsstatens insatskapacitet påverkas negativt och biståndet och stödet till behövande i sin tur bli lidande.
- (5) Även om unionen redan har möjlighet att bevilja medlemsstater makroekonomiskt stöd och uttrycka europeisk solidaritet med katastrofdrabbade regioner genom Europeiska unionens solidaritetsfond som inrättats genom rådets förordning (EG) nr 2012/2002 ⁽¹⁾, finns det för närvarande inget lämpligt instrument på unionsnivå för att, på en tillräckligt förutsebar och oberoende grund, tillgodose katastrofdrabbade människors humanitära behov inom unionen, till exempel i form av livsmedelsbistånd, akutvård, husrum, vatten, sanitet och hygien, skydd och utbildning. Ömsesidigt bistånd kan ges inom ramen för unionens civilskyddsmekanism i enlighet med Europaparlamentets och rådets beslut nr 1313/2013/EU ⁽²⁾, men mekanismen bygger på frivilliga bidrag från

⁽¹⁾ Rådets förordning (EG) nr 2012/2002 av den 11 november 2002 om inrättande av Europeiska unionens solidaritetsfond (EGT L 311, 14.11.2002, s. 3).

⁽²⁾ Europaparlamentets och rådets beslut nr 1313/2013/EU av den 17 december 2013 om en civilskyddsmekanism för unionen (EUT L 347, 20.12.2013, s. 924).

medlemsstaterna. Det kan också ges bistånd och stöd inom ramen för unionens befintliga politiska instrument och finansieringsinstrument, till exempel sådana som syftar till att upprätta ett område med frihet, säkerhet och rättvisa i unionen. Allt bistånd och stöd av detta slag skulle dock underordnas och kopplas till arbetet med att uppnå de viktigaste politiska målen med dessa instrument och därför vara av begränsad räckvidd och omfattning.

- (6) Därför förefaller det lämpligt att unionen agerar i en anda av solidaritet för att ta itu med katastrofdrabbade människors grundläggande behov inom unionen och bidra till att minska de ekonomiska effekterna av dessa katastrofer på de berörda medlemsstaterna.
- (7) Eftersom arbetet med att tillgodose katastrofdrabbade människors grundläggande behov inom unionen genom tillhandahållande av krisstöd liknar insatserna i form av humanitärt bistånd till förmån för människor som drabbats av naturkatastrofer eller katastrofer orsakade av människan i tredjeländer, bör alla insatser inom ramen för denna förordning genomföras i överensstämmelse med internationellt överenskomna humanitära principer. Dessa åtgärder är lämpliga med hänsyn till den ekonomiska situationen i de medlemsstater som drabbats av dessa svårigheter och kompletterar unionens åtgärder för att befärma samarbete mellan medlemsstaterna i syfte att göra systemen för förebyggande av och skydd mot naturkatastrofer eller katastrofer orsakade av människan mer effektiva.
- (8) Med hänsyn till behovet av att agera i en anda av solidaritet bör tillhandahållandet av krisstöd enligt denna förordning finansieras genom unionens allmänna budget och genom bidrag från andra offentliga eller privata givare.
- (9) Återbetalning av utgifter, tilldelning av offentliga upphandlingskontrakt och beviljande av bidrag i enlighet med denna förordning bör ske i enlighet med Europaparlamentets och rådets förordning (EU, Euratom) nr 966/2012⁽¹⁾, dock med hänsyn tagen till krisstödet specifika natur. Det är därför lämpligt att föreskriva att bidrag och offentliga upphandlingskontrakt kan tilldelas direkt eller indirekt och att bidrag kan finansiera upp till 100 % av de stödberättigande kostnaderna och beviljas med retroaktiv verkan. Kommissionen bör ha möjlighet att finansiera krisrelaterade stödinsatser från varje organisation som, oavsett dess rättsliga status och om den är privat eller offentlig, har nödvändig erfarenhet, och för detta ändamål tillämpar direkt eller indirekt förvaltning enligt vad som är lämpligt.
- (10) Det är vidare lämpligt att förlita sig på organisationer med vilka kommissionen har ingått ramavtal för partnerskap i enlighet med rådets förordning (EG) nr 1257/96⁽²⁾, mot bakgrund av dessa organisationers relevanta erfarenhet av att tillhandahålla humanitärt bistånd i nära samarbete med kommissionen. Såvitt det är möjligt bör man eftersträva deltagande av lokala icke-statliga organisationer, via partnerorganisationer med ramavtal för partnerskap, så att synergierna maximeras och det krisstöd som ges enligt denna förordning blir så effektivt som möjligt.
- (11) Under hela utgiftscykeln bör unionens ekonomiska intressen skyddas med hjälp av proportionella åtgärder, inklusive förebyggande, upptäckt och utredning av oriktigheter, återkrav av sådana medel som förlorats eller som utbetalats eller använts felaktigt och vid behov administrativa och ekonomiska påföljder i enlighet med förordning (EU, Euratom) nr 966/2012.
- (12) I denna förordning bör grunden fastställas för tillhandahållande av finansiellt stöd i händelse av naturkatastrofer eller katastrofer orsakade av människan, under vilka unionen skulle vara bättre lämpad än medlemsstaterna, som agerar på egen hand och på ett icke samordnat sätt, att i en anda av solidaritet mobilisera tillräcklig finansiering och på ett ekonomiskt, effektivt och ändamålsenligt sätt använda den till att genomföra potentiellt livräddande insatser. Därigenom skulle det bli möjligt att genomföra åtgärder som tack vare sin omfattning och komplementaritet vore mer effektiva.
- (13) Eftersom målen för denna förordning inte i tillräcklig utsträckning kan uppnås av medlemsstaterna utan snarare, på grund av åtgärdernas omfattning eller verkningar, kan uppnås bättre på unionsnivå, kan unionen vidta åtgärder i enlighet med subsidiaritetsprincipen i artikel 5 i fördraget om Europeiska unionen. I enlighet med proportionalitetsprincipen i samma artikel går denna förordning inte utöver vad som är nödvändigt för att uppnå dessa mål.

⁽¹⁾ Europaparlamentets och rådets förordning (EU, Euratom) nr 966/2012 av den 25 oktober 2012 om finansiella regler för unionens allmänna budget och om upphävande av rådets förordning (EG, Euratom) nr 1605/2002 (EUT L 298, 26.10.2012, s. 1).

⁽²⁾ Rådets förordning (EG) nr 1257/96 av den 20 juni 1996 om humanitärt bistånd (EGT L 163, 2.7.1996, s. 1).

- (14) Tillhandahållandet av krisstöd enligt denna förordning bör övervakas på ett adekvat sätt, i nödvändiga fall med hjälp av den bäst lämpade sakkunskap som finns på unionsnivå. Dessutom bör den övergripande tillämpningen av denna förordning utvärderas.
- (15) Med tanke på det brådskande behovet av stöd bör denna förordning träda i kraft med omedelbar verkan.

HÄRIGENOM FÖRESKRIVS FÖLJANDE.

Artikel 1

Syfte och tillämpningsområde

1. I denna förordning fastställs de ramar inom vilka unionens krisstöd kan beviljas genom specifika åtgärder som är lämpliga med hänsyn till den ekonomiska situationen i händelse av en pågående eller potentiell naturkatastrof eller katastrof orsakad av människan. Sådant krisstöd kan bara ges om den exceptionella omfattningen och följden av en katastrof är sådan att den leder till allvarliga och omfattande humanitära konsekvenser i en eller flera medlemsstater och bara under exceptionella omständigheter om inget annat instrument som står till medlemsstaternas och unionens förfogande räcker till.
2. Krisstöd som ges enligt denna förordning ska utgöra ett stöd och komplement till den drabbade medlemsstatens åtgärder. Ett nära samarbete och samråd med den drabbade medlemsstaten ska därför säkerställas.

Artikel 2

Aktivering av krisstöd

1. Beslut om aktivering av krisstöd enligt denna förordning i händelse av en pågående eller potentiell katastrof ska fattas av rådet på grundval av ett förslag från kommissionen, i vilket det ska anges hur länge aktiveringen ska vara.
2. Rådet ska omedelbart granska det kommissionsförslag som avses i punkt 1 och, i enlighet med hur brådskande situationen är, besluta om aktivering av krisstödet.

Artikel 3

Stödberättigande åtgärder

1. Krisstöd enligt denna förordning ska tillhandahållas i form av en behovsbaserad krisreaktion som kompletterar de berörda medlemsstaternas reaktioner, i syfte att bevara liv, förebygga och lindra mänskligt lidande samt slå vakt om människovärdet varhelst ett behov uppstår till följd av en sådan katastrof som avses i artikel 1.
2. Sådant krisstöd som avses i punkt 1 kan omfatta alla de humanitära stödåtgärder som skulle vara berättigade till unionsfinansiering enligt artiklarna 2, 3 och 4 i förordning (EG) nr 1257/96 och kan följaktligen inbegripa bistånd, undsättning och, om nödvändigt, skyddsinsatser för att rädda och bevara människoliv vid och omedelbart efter katastrofer. Det får även användas till att finansiera varje annan kostnad som är direkt knuten till genomförandet av krisstöd enligt den här förordningen.
3. Krisstöd enligt denna förordning ska beviljas och genomföras i enlighet med de grundläggande humanitära principerna om humanitet, neutralitet, opartiskhet och oberoende.
4. De åtgärder som avses i punkt 2 ska vidtas av kommissionen eller av partnerorganisationer som väljs ut av kommissionen. Kommissionen får som partnerorganisationer särskilt välja icke-statliga organisationer, specialiserade organ i medlemsstaterna eller internationella organ och organisationer med erforderlig sakkunskap. Kommissionen ska härvid samarbeta nära med den drabbade medlemsstaten.

Artikel 4

Olika slag av finansiell medverkan och genomförandeförfaranden

1. Kommissionen ska genomföra unionens finansiella stöd i enlighet med förordning (EU, Euratom) nr 966/2012. I synnerhet unionens finansiering av stödåtgärder inom ramen för denna förordning ska genomföras genom direkt eller indirekt förvaltning i överensstämmelse med artikel 58.1 a och c i den förordningen.
2. Krisstöd enligt denna förordning ska finansieras genom unionens allmänna budget och genom bidrag som kan lämnas av andra offentliga eller privata givare i form av externa inkomster avsatta för särskilda ändamål i enlighet med artikel 21.4 i förordning (EU, Euratom) nr 966/2012.
3. Unionens finansiering av stödåtgärder inom ramen för denna förordning, som ska genomföras genom direkt förvaltning, kan beviljas direkt av kommissionen utan förslagsinfordran i enlighet med artikel 128.1 i förordning (EU, Euratom) nr 966/2012. För detta ändamål får kommissionen ingå ramavtal för partnerskap eller förlita sig på befintliga ramavtal för partnerskap som ingåtts enligt förordning (EG) nr 1257/96.
4. När kommissionen genomför krisrelaterade stödinsatser genom icke-statliga organisationers försorg, ska kriterierna för den finansiella och operativa kapaciteten anses vara uppfyllda om det finns ett gällande ramavtal för partnerskap mellan organisationen och kommissionen i enlighet med förordning (EG) nr 1257/96.

Artikel 5

Stödberättigande kostnader

1. Unionsfinansieringen får omfatta samtliga direkta kostnader som är nödvändiga för genomförandet av de stödberättigande åtgärder som anges i artikel 3, inbegripet inköp, förberedelser, insamling, transport, lagring och distribution av varor och tjänster inom ramen för dessa åtgärder.
2. Partnerskapsorganisationernas indirekta kostnader kan också täckas i enlighet med förordning (EU, Euratom) nr 966/2012.
3. Unionsfinansieringen får också omfatta utgifter i samband med den förberedelse, övervakning, kontroll, revision och utvärdering som är direkt nödvändig för att förvalta det krisstöd som ska tillhandahållas enligt denna förordning.
4. Unionsfinansiering för krisrelaterade stödåtgärder inom ramen för denna förordning får täcka upp till 100 % av de stödberättigande kostnaderna.
5. Utgifter som en partnerorganisation haft före dagen för inlämnande av en ansökan om finansiering kan vara berättigade till unionsfinansiering.

Artikel 6

Komplementaritet och samstämmighet i unionens åtgärder

Synergier och komplementaritet med andra unionsinstrument ska eftersträvas, särskilt med avseende på de instrument inom ramen för vilka någon form av katastrofbistånd eller stöd kan erbjudas, till exempel förordning (EG) nr 2012/2002, beslut nr 1313/2013/EU, förordning (EG) nr 1257/96, Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 223/2014⁽¹⁾, Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 513/2014⁽²⁾, Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 514/2014⁽³⁾, Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 515/2014⁽⁴⁾ och Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 516/2014⁽⁵⁾.

⁽¹⁾ Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 223/2014 av den 11 mars 2014 om fonden för europeiskt bistånd till dem som har det sämst ställt (EUT L 72, 12.3.2014, s. 1).

⁽²⁾ Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 513/2014 av den 16 april 2014 om inrättande, som en del av fonden för inre säkerhet, av ett instrument för ekonomiskt stöd till polissamarbete, förebyggande och bekämpande av brottslighet samt krishantering och om upphävande av rådets beslut 2007/125/RIF (EUT L 150, 20.5.2014, s. 93).

⁽³⁾ Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 514/2014 av den 16 april 2014 om allmänna bestämmelser för asyl-, migrations- och integrationsfonden och om ett instrument för ekonomiskt stöd till polissamarbete, förebyggande och bekämpande av brottslighet samt krishantering (EUT L 150, 20.5.2014, s. 112).

⁽⁴⁾ Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 515/2014 av den 16 april 2014 om inrättande, som en del av fonden för inre säkerhet, av ett instrument för ekonomiskt stöd för yttre gränser och visering och om upphävande av beslut nr 574/2007/EG (EUT L 150, 20.5.2014, s. 143).

⁽⁵⁾ Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 516/2014 av den 16 april 2014 om inrättande av asyl-, migrations- och integrationsfonden, om ändring av rådets beslut 2008/381/EG och om upphävande av Europaparlamentets och rådets beslut nr 573/2007/EG och nr 575/2007/EG och rådets beslut 2007/435/EG (EUT L 150, 20.5.2014, s. 168).

Artikel 7

Skydd av unionens ekonomiska intressen

1. Kommissionen ska på lämpligt sätt se till att unionens ekonomiska intressen skyddas vid genomförandet av åtgärder som finansieras enligt den här förordningen, genom förebyggande åtgärder mot bedrägeri, korruption och annan olaglig verksamhet, genom effektiva kontroller och, om oriktigheter upptäcks, genom återkrav av felaktigt utbetalda medel samt vid behov genom effektiva, proportionella och avskräckande administrativa och ekonomiska påföljder.
2. Kommissionen eller dess företrädare och revisionsrätten ska ha befogenhet att utföra revision, på grundval av handlingar och kontroller på plats, hos alla stödmottagare, uppdragstagare och underleverantörer som erhållit unionsfinansiering enligt den här förordningen.
3. Europeiska byrån för bedrägeribekämpning (Olaf) får, i enlighet med de bestämmelser och förfaranden som fastslås i Europaparlamentets och rådets förordning (Euratom, EG) nr 883/2013 ⁽¹⁾ och Europaparlamentets och rådets förordning (Euratom, EG) nr 2185/96 ⁽²⁾, genomföra undersökningar, inbegripet kontroller på plats och inspektioner, i syfte att fastställa om det har förekommit bedrägeri, korruption eller annan olaglig verksamhet som påverkar unionens ekonomiska intressen i samband med bidragsavtal, bidragsbeslut eller andra kontrakt som finansieras i enlighet med den här förordningen.
4. Utan att det påverkar tillämpningen av punkterna 1, 2 och 3 ska såväl kontrakt och bidragsavtal som avtal med internationella organisationer och medlemsstaternas specialiserade organ, till följd av denna förordnings tillämpning, innehålla bestämmelser som uttryckligen ger kommissionen, revisionsrätten och Olaf befogenheter att utföra sådan revision och genomföra sådana utredningar inom ramen för sina respektive behörigheter.

Artikel 8

Övervakning och utvärdering

1. Åtgärder som får finansiellt stöd i enlighet med denna förordning ska övervakas regelbundet. Senast tolv månader efter det att krisstödet har aktiverats för en specifik situation i enlighet med artikel 2 ska kommissionen lägga fram en rapport för rådet och, vid behov, förslag om att avsluta krisstödet.
2. Senast den 17 mars 2019 ska kommissionen förse rådet med en utvärdering av tillämpningen av förordningen, tillsammans med förslag om dess framtid och, vid behov, förslag till ändringar i och upphävande av den.

Artikel 9

Ikraftträdande och aktivering

1. Denna förordning träder i kraft samma dag som den offentliggörs i *Europeiska unionens officiella tidning*.
2. Rådet beslutar härmed att aktivera krisstödet enligt denna förordning samma dag som den träder i kraft och för en period på tre år för det rådande inflödet av flyktingar och migranter till unionen.

⁽¹⁾ Europaparlamentets och rådets förordning (EU, Euratom) nr 883/2013 av den 11 september 2013 om utredningar som utförs av Europeiska byrån för bedrägeribekämpning (Olaf) och om upphävande av Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 1073/1999 och rådets förordning (Euratom) nr 1074/1999 (EUT L 248, 18.9.2013, s. 1).

⁽²⁾ Rådets förordning (Euratom, EG) nr 2185/96 av den 11 november 1996 om de kontroller och inspektioner på platsen som kommissionen utför för att skydda Europeiska gemenskapernas finansiella intressen mot bedrägerier och andra oegentligheter (EGTL 292, 15.11.1996, s. 2).

Denna förordning är till alla delar bindande och direkt tillämplig i alla medlemsstater.

Utfärdad i Bryssel den 15 mars 2016.

På rådets vägnar

A.G. KOENDERS

Ordförande
